

Partistyrelsen utfärdade till valet följande manifest:

Till Sveriges folk!

Socialdemokratin går till val den 16 september för att säkra ett fortsatt demokratiskt framstegsarbete och en fast utrikespolitisk kurs.

Folket i val har att uttala sin mening om den demokratisering vårt samhälle genomgått under socialdemokratisk ledning. Främst genom den moderna socialpolitiken och den fulla sysselsättningens politik har gångna tiders otrygghet förbytt i trygghet och det stora flertalet medborgare har kommit i åtnjutande av en större frihet. För att denna lyckosamma utveckling ostört skall få fortsätta och framstegspolitiken fullföljas måste oppositionens angrepp slås tillbaka och en socialdemokratisk seger säkras i höstens val.

Vår utrikespolitik har varit riktig

Den avspänning som inträtt i det internationella läget ger utsikter att hejda kapprustningen i världen. Alltjämt står dock stora olösta problem hindrande i vägen för en utjämning av motsättningarna stormakterna emellan och ett förtroendefullt samarbete.

Mer än någonsin står det klart att Sveriges utrikespolitik efter kriget varit riktig. De röster för en omläggning av denna politik som även den senaste tiden höjts bland våra politiska motståndare kan endast ytterligare inskräpa vikten av att socialdemokratin behåller ett avgörande inflytande över vårt lands utrikespolitik.

Den svenska neutralitetspolitiken bör framdeles liksom hittills vara en freds- och samförståndspolitik. Vi vill inte undandra oss internationella uppgifter i fredens intresse. Vi vill aktivt stödja Förenta nationerna samt medverka till ett fördjupat samarbete i Norden. Vi är samtidigt medvetna om våra förpliktelser till ökade insatser för de fattiga folken i de efter-satta länderna.

Förbättrad standard

Under socialdemokratisk ledning av samhällsarbetet kan vi inregistrera en stark stegring av produktionen, en kraftig förbättring av levnadsstandard och en vidsträckt demokratisering av vårt folks levnadsvanor. Inför framtiden är förväntningarna stora och med nuvarande framstegstakt kan levnadsstandard förökas på ett par decennier. Det är med detta perspektiv för ögonen vi måste planera för framtiden. Demokratiseringssträ-

vandena i samhälle och arbetsliv måste fortsätta och de ekonomiska framstegen utnyttjas för att skapa jämlikhet mellan medborgarna. I denna omändring av samhället får den fackliga rörelsen vidgade uppgifter och ett ökat ansvar för utvecklingen. Det gäller bl. a. att skapa garantier för att den tekniska omvandlingen icke på nytt leder till arbetslöshet och blir ett hot mot människornas trygghet. Det gäller också att se till att teknikens frukter tillfaller alla medborgare — icke endast ett fåtal. Detta kräver inflytande för demokratins organ och de anställdas organisationer över landets vitala produktionsresurser.

Framstegspolitiken skall med kraft fullföljas

Målet för vår ekonomiska politik är full sysselsättning och fortsatt ekonomisk utjämning med stabilitet och balans i samhällsekonomin. Socialdemokratin i regeringsställning kommer med anlitande av de medel som står till samhällets förfogande att med kraft och energi fullfölja detta arbete.

Under förutsättning att vi på bästa sätt använder vår värdefullaste produktionsfaktor — den mänskliga arbetskraften — och samtidigt bibehåller balans i vår ekonomi, garanteras medborgarna snabbast möjliga välståndstegring och folkhushållet ökad produktivitet. Därmed läggs grunden för ett allmänt framåtskridande. Genom en stark statsbudget vill socialdemokratin skapa förutsättningar för en sund ekonomi och för fullföljandet av samhällets nödvändiga och produktiva investeringsverksamhet. I dagens konjunkturläge framstår en sådan budgetpolitik som ett väsentligt medel i vårt arbete för en stabil och lugn utveckling.

Framtidens samhälle kommer att kräva ökade insatser för utbyggnaden av näringslivet och samhällsfunktionerna. Atomenergins utnyttjande och den industriella utvecklingen mot automation och en allt högre grad av maskinell och teknisk fulländning ställer allt större anspråk på sparande och kapitalbildning. Ett ökat sparande ger oss möjligheter till större insatser på för medborgarna så viktiga områden som bl. a. bostadsbyggandet. Det ger oss också möjlighet till ökade investeringar i skolor, sjukhus, vägar, transportmedel, kraftverk, idrottsplatser och samlingslokaler m. m. Den ekonomiska politiken måste därför föras så att den för vårt framtida välstånd erforderliga kapitalbildningen underlättas.

Social skattesänkning och rättvis beskattning

I den mån konjunkturläget och statens ekonomi tillåter skall skatterna gradvis reduceras. Den i år beslutade sänkningen av statsskaten har en klart

social prägel. Skattesänkningens tyngdpunkt har förlagts till de inkomstskikt, där man återfinner de breda folklagren som skattebetalare. Skattesänkningen, som träder i kraft 1 januari 1957, kommer att följas av en sänkning av den kommunala beskattningen. Denna kommande skattesänkning får en ännu klarare markerad social inriktning.

Parallellt med en målmedveten skattesänkningsplan som siktar till en lindring av skattetrycket i de inkomstlägen som bäst behöver den, skall arbetet för en rättvis beskattning medborgarna emellan fullföljas. Beslut kan vid årets höstriksdag väntas om en taxeringsreform, som syftar till större rättvisa ifråga om skattebördornas fördelning.

De problem som sammanhänger med sambeskattningen och frågan om utformningen av förvärvsavdraget för gifta kvinnor kommer att bli föremål för prövning. Den skattehöjande effekten för villaägarna på grund av de höjda taxeringsvärdena skall motverkas.

Socialdemokratiens skattepolitik kommer som hittills att präglas av två huvudmotiv: dels skall skattebördorna fördelas efter medborgarnas bärkraft och dels skall beskattningen vara rättvis och förhindra skattefusk på de lojala skattebetalarnas bekostnad.

Jordbruk, skogsbruk och hantverk

Det svenska jordbruket fungerar som försörjningskälla för en femtedel av landets befolkning och som huvudsaklig leverantör av livsmedel för folkhushållets behov. Socialdemokratin accepterar helt uppfattningen om likställdhet i fråga om inkomst och standard mellan jordbruksbefolkningen vid rationellt skötta jordbruk och övriga näringsgrenars utövare. Ett gränsskydd för jordbruket är därför i dagens läge erforderligt och har numera utformats på så sätt att en viss anpassning till världsmarknadsprisernas förändringar kommer att ske. Socialdemokratin anser att det nya treåriga pris-systemet, som bygger på större rörlighet och anpassning till marknadsförhållandena, innebär ett framsteg ur konsumentsynpunkt samtidigt som det ger jordbrukets utövare större frihet under ansvar.

Behovet av en effektiv rationalisering av vårt jordbruks struktur och driftsmetoder framstår fortfarande som angeläget med hänsyn till önskvärdheten av rimliga livsmedelspriser till konsumenterna under bibehållande av en god standard för jordbruksbefolkningen. Den pågående strukturrationaliseringen bör med samhällets medverkan underlättas och främjas.

Mot bakgrunden av en allt större befolkningskoncentration till de större städerna och en uttunning i vissa landsändar får en aktiv lokaliseringsverksamhet allt större betydelse. Samhället måste därför ha inflytande över

näringslivets lokalisering för att förstärka och bredda basen för näringslivet i vissa delar av vårt land.

Vår värdefullaste naturtillgång, den svenska skogen, måste ägnas god vård och skogsbruket drivas effektivt och vara inriktat på hög avkastning. Rationella arbetsmetoder och ett utvecklat samarbete inom det svenska skogsbruket blir för framtiden och vår folkförsörjning en allt angelägnare fråga.

Den fulla sysselsättningens politik har gynnsamt påverkat hantverkets och småindustrins utveckling och avsättningsmöjligheter. Det statliga kreditstödet har verksamt bidragit till en för småföretagen framgångsrik utveckling. Ett fortsatt samhälleligt stöd på detta område är påkallat.

Pris- och kartellövervakning, konsumentupplysning

Fortsatt uppmärksamhet måste ägnas alla tendenser till konkurrensbegränsningar inom näringslivet. Genom den nya pris- och kartellnämnden har samhället fått bättre möjligheter till insyn i konkurrensförhållandena och kan därmed verksamt bidra till konsumentupplysning i prisfrågor. Forsknings- och upplysningsverksamhet om varornas egenskaper och kvaliteter, liksom strävandena till en rationalisering av hushållsarbetet måste få samhällets stöd.

Det sociala reformarbetet skall fullföljas

De senaste genomförda stora sociala reformerna och den fulla sysselsättningen har ökat tryggheten och givit de stora folkgrupperna en ökad del av standardförbättringen. Allmän sjukförsäkring och moderskapsförsäkring blev praktisk verklighet 1955. Sjukdom och havandeskap orsakar inte längre ekonomisk misär som tidigare ofta var vanligt. De första årens erfarenheter av dessa stora reformer är goda. Då tillämpningen av sjukförsäkringsreformen fått stadga bör försäkringsreglerna ses över i syfte att nyttiggöra vunna lärdomar. Förbättrade ersättningar även från yrkesskade-försäkringen och arbetslöshetsförsäkringen har skapat en vidgad och ökad trygghet vid inkomstbortfall.

Den gamla och framgångsrika kampen mot fattigdomen har symboliserats av fattigvårdslagens ersättande med en modern socialhjälpslag, ämnad att bidra till en human och generös behandling av dem, som råkar i ekonomiska svårigheter eller löper risk att göra det.

Bättre folkpensioner

Alltjämt är och förblir folkpensionen den fasta grundvalen för vår ålderdomsförsörjning. Folkpensionernas realvärde måste därför upprätthållas.

I år har folkpensionärerna såsom utlovats fått pensionerna ökade i förhållande till den allmänna standardförbättringen inom samhället. Detta löfte står kvar och kommer att medföra väsentligt högre pensioner allt eftersom den allmänna standarden stiger. Fortsatt reformarbete på ålderdomsförsörjningens område är aktuellt, bl. a. är en för åldringarna sysselsättningskapande verksamhet påkallad.

Laglig rätt till pension

Socialdemokratin anser vidare att tiden nu är inne för att genom en allmän pensionsförsäkring bereda alla medborgare den trygghet, som hittills i huvudsak endast varit förbehållen stats- och kommunalanställda. En komplettering till folkpensionen genom att ge alla produktivt verksamma en laglig rätt till allmän pension skall genomföras.

Ökat stöd åt barnfamiljerna

Liksom försörjningsläget för de sjuka och de gamla måste även barnfamiljernas ekonomiska läge förbättras. En höjning av barnbidragen planeras sålunda redan till 1957. Inom ramen för en samordnad familjevänlig politik skall sådana stödåtgärder utformas, att frågan om goda bostäder och god utbildning inte blir en fråga om inkomster utan om behov och fallenhet. De anpassningsproblem som möter ungdomen och barnafosterrarna i dagens samhälle kräver nya gemensamma åtgärder. Ökade insatser för ensamstående mödrar och förvärvsarbetande gifta kvinnor ingår som en viktig del i det nu aktuella familjepolitiska reformprogrammet.

Bättre sjukvård

Sjukvården, särskilt mentalsjukvården, liksom kronikervården och vården om de alkoholskadade kräver ökade ansträngningar från samhällets sida. För invalidiserade och andra med nedsatt arbetsförmåga måste möjligheterna till produktiva insatser förbättras genom arbetsvårdande åtgärder. Att avskaffa kvarvarande otrygghet och lägga grunden för en dräglig materiell försörjning för hjälpbehövande och att befordra livsglädje och trivsel bland de gamla är en viktig samhällelig uppgift.

Kortare arbetstid

En av de mest betydelsefulla reformer, som kräver sin lösning i en snar framtid, är en allmän arbetstidsförkortning. Ett första steg i den riktningen är införandet av 45-timmarsveckan. Tiden är nu inne för dess förverkli-

gande. Därmed bör femdagarsveckan under åtminstone en del av året kunna genomföras för stora grupper arbetstagare. Den ökade ledigheten aktualiserar ytterligare samhällsåtgärder för att ge möjligheter till fullvärdiga fritidssysselsättningar, särskilt gäller detta ifråga om ungdomen.

Flera och billigare bostäder

Vårt folks bostadsstandard har stigit väsentligt under senare år. Problemet att bereda alla medborgare goda bostäder, särskilt i våra större städer med en stark inflyttning och familjebildning, är dock icke löst. Alla resurser måste därför mobiliseras för ett ökat bostadsbyggande.

Främst genom samhällets insatser i form av hyresreglering, bostadsrabatter, förmånliga bostadslån och subventioner har det blivit möjligt för allt fler människor att skaffa sig en god bostad till överkomlig kostnad. Genom den ekonomiska och sociala utvecklingen efter kriget har ett rimligare förhållande åstadkommits mellan hyror och inkomster. Härigenom har allt fler blivit i stånd att betala kostnaderna för en bättre bostad.

Bostadsmarknaden får icke på nytt bli en tummelplats för privata spekulationsintressen. Uppgiften att ge alla människor oavsett inkomster och social ställning möjlighet att skaffa sig en god bostad, kan inte lösas genom att samhällets insatser minskas och hyror och bostadskostnader ökar. Endast genom ett fullföljande av bostadspolitiken kan målet uppnås. Socialdemokratin vill därför genom en aktiv bostadspolitik under samhällets ledning finna former för en långsiktig ökning av produktionen av goda och billiga bostäder, som är överkomliga för alla människor. Då det allmännas resurser är begränsade bör de enskilda efter måttet av sin förmåga genom eget sparande bidra till att resurserna för bostadsbyggandet ökar.

Samhällets stödåtgärder måste i ökad omfattning inriktas på att hjälpa barnfamiljerna, ensamstående mödrar, invalider och pensionärer att skaffa sig ändamålsenliga bostäder till rimliga kostnader. Samhället bör vidare stimulera forsknings- och rationaliseringsarbete inom byggnadsindustrin i syfte att sänka byggnadskostnaderna. En fortsatt samhällelig kontroll över hyror bör förbli nödvändig till dess bostadsbristen väsentligt lättat. Likaså bör samhället skydda bostadsbyggandet mot ränteförändringar, som skulle kunna medföra rubbningar i byggnadsverksamheten och arbetslöshet bland byggnadsarbetarna.

Kraftig kulturell upprustning nödvändig

Den stigande levnadsstandarden, de stora ungdomskullarna och den växande efterfrågan på kvalificerad arbetskraft på alla nivåer ställer hela

vårt utbildningsväsen inför stora och betydelsefulla uppgifter. Skolor, yrkesutbildningsanstalter samt högre undervisning och forskning måste därför ges en alltmer framskjuten plats i reformprogrammet och tilldelas växande andel av våra gemensamma resurser.

Icke minst genom socialdemokratins energiska insatser har enhetsskolans snabba och allmänna genomförande kommit att framstå såsom målet för den aktuella skolpolitiken. Men det gäller även att med kraft se till att all ungdom redan under övergångstiden före enhetsskolans genomförande får den utbildning den behöver. Den av årets riksdag beslutade treåriga realskolan samt den pågående upprustningen av yrkesskolor och tekniska läroanstalter är ett led i denna politik. En förstärkning och utbyggnad av universitets- och högskoleorganisationen förberedes, och forskningsresurserna måste ökas.

Arbetet på att demokratisera utbildningsmöjligheterna börjar nu bära frukt. En ökad stipendiegivning på alla utbildningsstadier är dock nödvändigt för att radera ännu kvarstående utbildningshinder.

Det fria och frivilliga kulturarbetet bör ges bättre betingelser och en mer stimulerande miljö genom ökat stöd åt folkhögskolor, bildningsorganisationer, bibliotek, teatrar, film och konst.

Frihet, trygghet och social rättvisa

Icke genom tomma löften utan genom målmedvetna strävanden att förbättra samhället och främja människornas sociala och kulturella frigörelse har socialdemokratin vunnit väljarnas förtroende och uppnått sin ledande ställning i vårt land. Efter samverkans och solidaritetens idéer och genom obrottslig trohet mot demokratins principer kommer socialdemokratin att fortsätta sitt arbete i framåtskridandets tjänst. Denna vakthållning kring demokratin innebär för socialdemokratin fortsatt kamp mot kommunismen och andra frihetsfientliga rörelser.

Genom teknikens revolutionerande utveckling och den fulla sysselsättningens politik är möjligheterna till snabba framsteg större än någonsin. Socialdemokratin ser som en huvuduppgift att rätt tillvarata dessa möjligheter, fullfölja välfärdspolitiken och bereda människorna den frihet, trygghet och sociala rättvisa, som utgör grunden för vårt demokratiska samhällsskick.

Vi manar medborgarna att stödja denna framstegens politik genom att den 16 september rösta med

ARBETAREPARTIET—SOCIALDEMOKRATERNA

Tage Erlander   Sven Aspling